

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Mukka, M., Huovinen, J., Kaukinen, M-A., Lähteenmäki, M-L. & Äijö, M. (2022) Kuntoutuksen moniammatillisen oppimisen malli. Oivalluksia kuntoutuksesta - valtakunnallisen OsKu-verkoston blogi. 9.6.2022.

URL: <https://blogit.jamk.fi/oivalluksiakuntoutuksesta/2022/06/09/kuntoutuksen-moniammatillisen-oppisen-malli/>

Kuntoutuksen moniammatillisen oppisen malli

Ammattikorkeakoulujen sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan yhteistyön tulos

Moniammatillisen kuntoutusosaamisen yhteisen kehittämisen matka tuli päätökseen verkkotyöpajassa 26.4.2022. Edeltävien työpajojen sisällöt ja tuotokset on julkaistu tässä blogissa aikaisemmin (ks. arkisto). Vaikka työskentely nykyisessä muodossa loppuu, on se ollut vasta lähtölaukaus kuntoutuksen moniammatillisuuden edistämiseksi ammattikorkeakouluissa.

Prosessin aikana on syntynyt moniammatillisen oppimisen toimintamalli, joka jäsentää yhteisesti kehitettyjä teemoja. Toimintamallin kehittämisen ohella yhteistyö on tarjonnut opettajille mahdollisuuden tarkastella omaa työtä, toimintatapoja sekä kehittää ja kehittyä yhdessä kollegoiden kanssa.

Moniammatillisen oppimisen mallin kuvaus

Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorum (KunFo) väliraportissa korostui tarve kuntoutuksen yhtenäisen osaamisen kehittymiseksi ammattikorkeakoulujen sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan tutkinnoissa. Erityisesti työelämän toimijat pitivät tarpeellisena moniammatillisten ja tutkintorajoja ylittävien yhteistyömahdollisuuksien rakentamista. KunFon väliraportin perusteella yksi tapa voisi olla moniammatillisuutta tukevien toimintamallien kehittäminen jo amk-koulutuksen ajalle. (1.)

Yhteenvedona verkkotyöpajoista rakensimme kuntoutuksen moniammatillisen oppimisen mallin (kuvio), jonka pohjalta ammattikorkeakouluissa on mahdollista kehittää kuntoutussisältöihin monialaisesti orientoivia opintoja. Kuntoutuksen keskeisistä käsitteistä tulee muodostaa yhteinen ymmärrys, joka pohjautuu ICF-viitekehykseen (*International Classification of Functioning, Disability and Health*) (2).

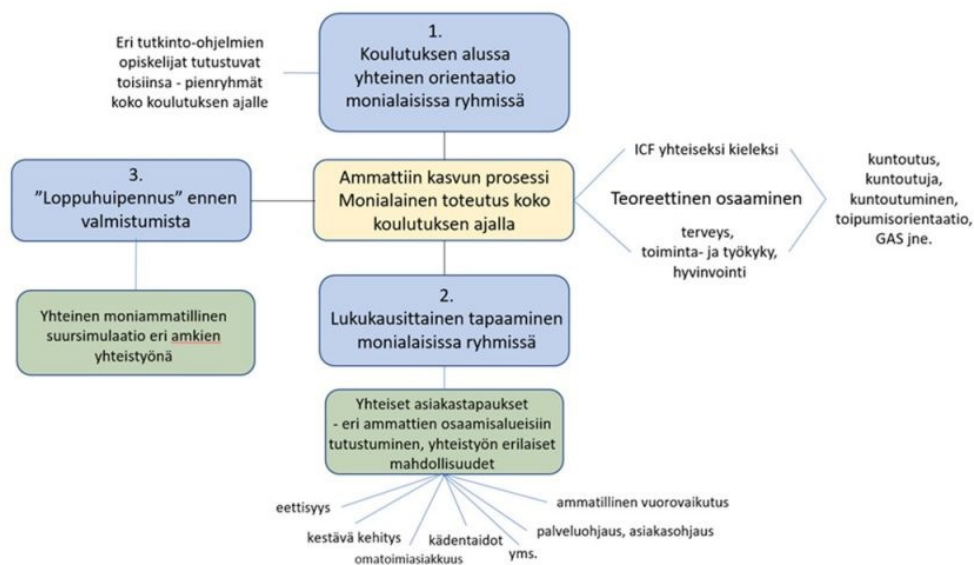
Moniammatillisen oppimisen malli rakentuu koko koulutuksen ajalle siten, että ensimmäisen lukukauden opiskelijoista muodostetaan moniammatillisia pienryhmiä (kuvio, vaihe 1). Nämä pienryhmät tapaavat opintojen edetessä lukukausittain. Pienryhmät

tutustuvat kuntoutuksen käsitteisiin ja ilmiöihin tapausesimerkkien avulla (kuvio, vaihe 2). Koulutuksen edetessä kunkin opiskelijan oman tulevan ammatin ammatti-identiteetti vahvistuu ja ymmärrys moniammatillisesta yhteistyöstä lisääntyy.

Pienryhmätyöskentelyn tueksi on tarkoitus kehittää erilaisia asiakastarinoita, joiden työstöä integroidaan Suuntima-palvelun koulutusversioon. Suuntima-palvelun koulutusversion avulla opiskelijat oppivat asiakassegmentointia, mikä auttaa asiakkaan hoito- ja kuntoutuspolun ohjaamisessa moniammatillisesti. Tarkastelleessaan erilaisia asiakastapauksia kuntoutuksen näkökulmasta opiskelijat pohtivat eri ammatteja edustavien asiantuntijoiden osuutta asiakkaiden kuntoutumisen prosesseissa.

Viimeisellä lukukaudella toteutetaan eri ammattikorkeakoulujen yhteinen moniammatillinen suursimulaatio (3,4,5). Opintojen loppuvaiheessa (kuvio, vaihe 3) verkkovälitteinen suursimulaatio kokoaa saman tai jopa eri ammattikorkeakoulujen moniammatilliset opiskelijaryhmät yhteen. Se tarjoaa opiskelijoille moniammatillisen yhteistyön oppimisen mahdollisuuden todellisuutta vastaavassa tilanteessa. Verkkovälitteinen suursimulaatio mahdollistaa eri sote-alan opiskelijoiden opiskelun yhdessä. Myös niiden korkeakoulujen opiskelijoiden, joissa kuntoutusalan tutkintoja ei ole, on mahdollista osallistua.

Toimintamallia on mahdollista soveltaa niin teoreettisiin kuin käytännön opintoihin (esimerkiksi vuorovaikutus, etiikka, kestävä kehitys ja kädentaidot) ja sekä ohjatun harjoittelun erilaisiin tilanteisiin. Ymmärrys toisen ammattilaisen osaamisesta ja siten yhteistyön rakentamisesta on tärkeää voida kehittää jo peruskoulutuksen aikana ja tämä malli tarjoaa ehdotuksen monialaiseen kuntoutuksen opiskeluun. Tuloksena toimintamallin käytöstä on, että opintojen aikana kehittynyt moniammatillinen osaaminen siirtyy osaamiseksi työelämässä.

Kuvio. Malli kuntoutusosaamisen kehittämiseksi sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan AMK-tutkinnoissa

Kokemuksia moniammatillisesta yhteiskehittämisestä

Viimeisen työpajan päätteeksi keräsimme osallistujilta palautetta yhteisestä työskentelystä kuluneen vuoden aikana. Osallistujat kokivat kuntoutukseen liittyvän moniammatillisuuden teeman tärkeäksi, ja työpajat ovat tarjonneet mahdollisuuden yhteiselle keskustelulle ja kehittämiselle aiheen äärellä. Yhteisessä kehittämisessä koettiin olevan paljon potentiaali ja tehtävää myös tulevaisuudessa.

Moniammatillinen työskentely on lisännyt uusia korkeakoulujen välisiä verkostoja, yhteistyötä sekä vahvistanut uskoa moniammatillisuuden edistämisen tärkeyteen myös omassa ammattikorkeakoulussa. Työskentelyn innoittamana osallistujien omassa korkeakouluissa on perustettu sisäisiä kuntoutuksen teeman edistämiseen liittyviä työryhmiä. Työskentelystä on syntynyt uusia ideoita ja saatu vahvistusta vanhojen moniammatillisten kokeilujen elvyttämiseen. Uutena ideana merkittävimäksi nousi yhteisen verkkovälitteisen suursimulaation suunnittelu.

Kuntoutukseen liittyvän moniammatillisuuden osalta ammattikorkeakouluissa ollaan vielä hyvin erilaisissa tilanteissa. Toisissa korkeakouluissa on pitkä historia moniammatillisesta yhteistyöstä, kun toisissa sitä ollaan vasta aloittelemassa. Yhteiskehittäminen ei ole aina helppoa, mutta pienin askelin ja yhdessä tekemällä asiat edistyvät kohti päämäärää. Yhteisiä keskustelun ja ideoinnin foorumeita tarvitaan myös tulevaisuudessa.

Lähteet

1. Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorumi. Kuntoutuksen koulutuksen tilannekuva päivitetty versio. 2022. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Verkkosivu. Viitattu 2.6.2022. <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM019:00/2021>
2. ICF-luokitu. 2022. THL. Verkkosivu. Viitattu 2.6.2022. <https://thl.fi/fi/web/toimintakyky/icf-luokitus>
3. Vaajoki, A. & Saaranen, T. 2016. Simulaatio-oppiminen. Teoksessa Koivula, M., Wärnå-Furu, C., Saaranen, T., Ruotsalainen, H. & Salminen, L. Terveysalan opettajan käsikirja. Tallinna: Tietosanoma, 114-123.
4. Kekoni, T., Mönkkönen, K. Sílen-Lipponen, M., Tiihonen, M. & Saaranen, T. 2021. Moniammatillinen suursimulaatio opiskelijoiden oppimisen näkökulmasta. Janus 29 (4) 366-385.
5. Sílen-Lipponen, M., Korvenoja, M., Välimäki, T., Aura, S. & Mönkkönen, K. 2021. Sosiaali- ja terveysalan suursimulaatio – kokemuksia moniammatillisen yhteistyön oppimisesta. Tutkiva Hoitotyö. 19 (1) 2

Kirjoittajat

Minna Mukka, lehtori, LAB-ammattikorkeakoulu

Jaana Huovinen, osaamispäällikkö, Lapin ammattikorkeakoulu

Mary-Ann Kaukinen, toimintaterapian koulutusvastaava, Turun ammattikorkeakoulu

Marja-Leena Lähtenmäki, fysioterapian yliopettaja, Tampereen ammattikorkeakoulu

Marja Äijö, gerontologian ja kuntoutuksen yliopettaja, Savonia-ammattikorkeakoulu